

Sygn. akt XVII Ame 61/02

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2003 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Andrzej Turliński

Protokolant Monika Pałaszewska

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2003 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania Spółdzielni Mieszkaniowej "N. w G.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

zainteresowany: Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w
G.

o wstrzymanie dostawy ciepła

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 20
czerwca 2002 r. nr OGD 2/2002

oddala odwołanie

SSO Andrzej Turliński

Uzasadnienie

Decyzją nr OGD 2/2002 z dnia 20 czerwca 2002 r. pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) po rozpatrzeniu wniosku powodowej Spółdzielni Mieszkaniowej "N. z siedzibą w G, w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania dostaw ciepła przez zainteresowanego Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w G.

(OPEC) do zasobów mieszkaniowych Spółdzielni orzekł, iż wstrzymanie dostaw ciepła było uzasadnione.

Wydając decyzje pozwany ustalił, że dostarczanie ciepła przez OPEC do zasobów mieszkaniowych Spółdzielni odbywało się na podstawie zawartych między stronami umów z dnia 3.03.1989 r., 22.05.1992 r. oraz - obowiązującej w dacie wstrzymania dostaw - umowy z dnia 24.08.1999 r. Ze względu na okoliczność, iż Spółdzielnia regulowała należności z tytułu dostaw ciepła ze znacznym opóźnieniem, strony kilkakrotnie zawierały ugody, w których określano kwoty i terminy spłaty powstałego zadłużenia. W dniu 21.12.2001 r. strony zawarły kolejną ugodę obejmującą stan księgowy na dzień 30.06.2001 r., w sprawie spłaty przez Spółdzielnię zadłużenia w wysokości 1.287.562,46 zł z tytułu należności za dostawę ciepła oraz kwoty 687.407,82 zł tytułem odsetek ustawowych od regulowanych z opóźnieniem należności za ciepło.

Jednocześnie strony ustaliły, iż odnośnie spłaty zadłużenia powstałego po dniu 30.06.2001 r. zostanie zawarta odrębna ugoda.

Spółdzielnia regulowała w terminie należności wynikające z ugody z dnia 21.12.2001 r., lecz w ogóle nie uiszczała bieżących opłat za dostarczane ciepło. Strony nie zawarły także ugody w sprawie spłaty zadłużenia powstałego po 30.06.2001 r.

Pismami z dnia 5.02.2002 r. i 26.03.2002 r. OPEC wezwało Spółdzielnię do zapłaty zaległej należności w kwocie 988.395,51 zł nie objętej ugodą z 21.12.2001 r., a powstałą po tej dacie, informując przy tym, iż brak zapłaty wskazanej sumy pociągnie za sobą wstrzymanie dostaw ciepłej wody.

Pismem z dnia 29.03.2002 r. Spółdzielnia poinformowała OPEC, iż nie jest w stanie z bieżących wpływów w pełni uregulować swych zobowiązań względem OPEC oraz przedstawiła wyliczenie poniesionych nakładów na urządzenia przesy-

łowe (kanały, przewody c.o. i c.w.u.) w kwocie 1.803.693,54 zł wraz z sugestią kompensaty jej roszczeń z istniejącym zadłużeniem wobec OPEC.

W piśmie z dnia 29.05.2002 r. Spółdzielnia wskazała, że jej roszczenia wynoszą 1.280.709,33 zł. Łączne zadłużenie Spółdzielni w stosunku do OPEC na dzień 31.03.2002 r. wynosiło 2.470.725,59 zł, w tym ugodą z dnia 21.12.2001 r. objęto kwotę 1.446.127,25 zł.

W dniu 3.04.2002 r. OPEC, powołując się na treść pisma z dnia 26.03.2002 r, wstrzymało dostawy ciepła do zasobów mieszkaniowych Spółdzielni.

W tych okolicznościach Spółdzielnia wystąpiła do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu dot. niezadnionego wstrzymania dostaw ciepła przez OPEC.

Wydając decyzję w tym przedmiocie, Prezes URE ustalił, iż OPEC miało podstawy faktyczne i prawne do wstrzymania dostaw ciepła.

Jednocześnie Prezes URE odniósł się do roszczeń zgłaszanych przez Spółdzielnię odnośnie kompensaty jej długów z wartością poniesionych przez nią nakładów za wybudowane urządzenia przesyłowe. Prezes ocenił, iż Spółdzielnia nie określiła jednoznacznie wysokości swych roszczeń, a nadto nie wystąpiła do sądu powszechnego z powództwem z tego tytułu. W piśmie z 29.03.2002 r. Spółdzielnia określiła wysokość roszczeń na kwotę 1.808.693,54 zł, nie precyzując jednocześnie, iż jest to zarzut potrącenia. Prezes URE ocenił nadto, iż nawet gdyby przyjąć zgłoszona przez Spółdzielnię propozycję kompensaty roszczeń, których zasadność może ustalić sąd powszechny, to i tak kwota zadłużenia z tytułu dostaw ciepła byłaby wyższa i wynosiłaby 667.032,05 zł, co stanowiłoby podstawę do wstrzymania dostaw ciepła do obiektów Spółdzielni.

Zgodnie z ustaleniami Prezesa URE zadłużenie Spółdzielni w okresie wstrzymania dostaw wynosiło bezspornie 2.470,725,59 zł.

Od wydanej decyzji odwołała się powodowa Spółdzielnia, wnosząc o jej uchylenie. Zarzuciła nie wyjaśnienie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności poprzez wyjaśnienie, czy wyłączenie zasilania w energię ciepłą było uzasadnione w kontekście nieprawidłowo wystawionych faktur, nie wyjaśnienie treści ugód proponowanych przez Spółdzielnię. Powód podniósł ponadto, iż pozwany zignorował jego żądanie kierowane do zainteresowanego, dotyczące zwrotu nakładów poniesionych przez powoda na rozbudowę infrastruktury energetycznej, a także nie uwzględnił, iż zainteresowany zakwalifikował powoda do niewłaściwej grupy taryfowej, przez co ten ponosi zawyżone koszty dostawy ciepła.

W sposób ostateczny Spółdzielnia sprecyzowała swoje stanowisko z odwołania w piśmie procesowym z dnia 23 lipca 2003 r.

Wskazała, że obowiązujące w chwili wydania decyzji przepisy Prawa energetycznego - ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.) nie dawały przedsiębiorstwu energetycznemu prawa do wstrzymania dostarczania ciepła z powodu zwłoki odbiorcy w zapłacie należności za ciepło już pobrane (art. 6 ust. 3).

Jednocześnie zaś Spółdzielnia miała zawartą z OPEC umowę sprzedaży, którą w zakresie odbioru ciepłą skrupulatnie realizowała. Zatem nie doszło do nielegalnego pobierania ciepła w rozumieniu definicji nielegalnego poboru z art. 3 pkt 18 Prawa energetycznego.

Ponadto podtrzymała swoje zarzuty, w świetle których z wzajemnych roszczeń wspólnej inwestycji - budowy sieci energetycznej, bezumownego korzystania OPEC z gruntu odwołującej się oraz z jej nadpłat za dostawę ciepła z powodu nieprawidłowego jej zakwalifikowania do grupy taryfowej, wynika, że jest ona wierzycielem OPEC na kwotę co najmniej zbliżoną do swojego długu w stosunku do tego dostawcy.

Na koniec Spółdzielnia podniosła, że pozwany Prezes URE w decyzji przekroczył swoje uprawnienia wynikające z Prawa energetycznego, w szczególności z art. 8 ust. 1 tego prawa, gdyż w istocie rozstrzygnął bezprawnie zagadnienie wstępne przyjmując w uzasadnieniu, iż odwołująca się pozostawała w zwłóce z zapłatą na rzecz OPEC kwot wymienionych w uzasadnieniu decyzji. Tymczasem kwestia ta stanowiła zagadnienie wstępne, które rozstrzygnąć mógł tylko sąd powszechny. Prezes URE powinien był w takiej sytuacji postąpić zgodnie z normą art. 100 § 1 kpa i dopiero po prawomocnym rozstrzygnięciu Sądu, w przedmiocie rozliczeń stron, byłby uprawniony orzec o zasadności wstrzymania dostaw ciepła do Spółdzielni.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Odwołanie nie jest uzasadnione.

Prezes URE zasadnie przyjął, że w rozpatrywanej sprawie nie doszło do potrącenia niekwestionowanych należności OPEC z tytułu dostawy ciepła ze spornymi należnościami Spółdzielni z różnych tytułów. Ze zgromadzonej w postępowaniu administracyjnym dokumentacji nie wynika, aby odwołująca się OPEC na piśmie oświadczenie woli o kompensacie należności w trybie art. 498 - 505 kc. W szczególności oświadczeniem o potrąceniu nie jest treść pisma Spółdzielni do OPEC z dnia 29.03.2002 r. (k. 65 akt adm.). Spółdzielnia nie wyraziła w nim swojej woli potrącenia konkretnych należności pieniężnych, co więcej nie wskazała w nim wysokości swojej wierzytelności, ani wierzytelności OPEC skierowanych do kompensaty. Omawiane pismo ma zatem jedynie walor informacyjny, prezentujący stanowisko odwołującej się co do zasad, na jakich, w jej ocenie, powinno dojść do rozliczeń stron. W sytuacji, gdy nie doszło do potrącenia Prezes URE słusznie przyjął, że OPEC miał w stosunku do odwołującej się wymagalną wierzytelność w kwocie 988.395 zł. Należność ta była bezsporna, lecz mimo wezwań Spółdzielnia jej nie uregulowała. Brak skutecznego potrącenia pozwalał na uznanie, że w spra-

wie nie występuje zagadnienie wstępne, którego rozstrzygnięcie przez uprawniony do tego organ przesądziłoby czy i do jakiej kwoty Spółdzielnia jest dłużnikiem OPEC.

W konsekwencji Prezes URE władny był stwierdzić, działając na podstawie art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego, że wstrzymanie dostawy do Spółdzielni było uzasadnione (legalne). O zasadności podjętej decyzji przesądza treść umowy sprzedaży ciepła z dnia 24.08.1999 r. (k. 69-78 akt adm.), w której w § 7 strony zgodnie postanowiły, że wstrzymanie dostawy energii cieplnej może nastąpić w przypadku zwłoki w zapłacie należności bezspornych za tę dostawę przez odbiorcę, po upływie 60 dni od daty wymagalności i wyczerpaniu możliwości porozumienia ugodowego. Również zapis § 4 pkt 5 załącznika do ww. umowy, a stanowiący jej integralną część, daje OPEC prawo do wstrzymania dostawy ciepła, gdy odbiorca zalega z zapłatą za dostarczone ciepło po upływie 14 dni od terminu uregulowania należności określonego w wezwaniu do zapłaty.

Przedstawionej oceny nie zmienia fakt, iż w momencie wstrzymania dostawy Prawo energetyczne przewidywało w art. 6 ust. 3 tylko dwie podstawy do podjęcia takiego działania:

- gdy instalacja odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia, zdrowia albo środowiska,
- bądź gdy nastąpił nielegalny pobór paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła.

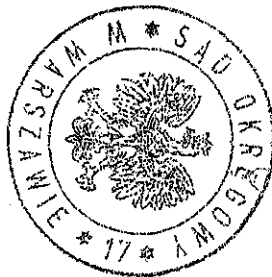
Strony umowy z dnia 24.08.1999 r. wprowadziły bowiem do niej, jako postanowienia dyspozytywne, zależne od ich woli, cytowane wyżej zapisy umowne rozszerzające katalog przyczyn uprawniających do wstrzymania dostawy ciepła. Skorzystały w tym zakresie z prawa do swobodnego ułożenia treści stosunku prawnego (art. 353¹ kc) w sposób niesprzeczny z art. 6 ust. 3 Prawa energetycznego.

Prezes URE uprawniony jest, z mocy art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego do rozstrzygnięcia wszelkich spraw spornych dotyczących nieuzasadnionego wstrzymania dostaw energii elektrycznej, paliw gazowych lub ciepła. Jest zatem władny dokonywać oceny wymienionego działania dostawcy zarówno w płaszczyźnie prawa administracyjnego jak i cywilnego. Powinien uwzględniać w swoim rozumowaniu wszelkie zdarzenia, pod kątem ich legalności, o ile tylko ich skutkiem jest wstrzymanie dostawy energii elektrycznej, gazu lub ciepła.

Na marginesie zauważyć należy, że powołany w odwołaniu przepis art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego daje Prezesowi URE uprawnienia szersze od kontroli legalności wstrzymania dostaw. Umożliwia mu bowiem bezpośrednią ingerencję w sferę prawa cywilnego poprzez ukształtowanie treści stosunku cywilno-prawnego (umowy z zakresu prawa energetycznego).

W tym stanie rzeczy, Sąd, działając na podstawie art. 479⁵³ § 1 kpc oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSO Andrzej Turlinowski

Na oryginale własolwe podpisy
Za zgodność Sekretarz